

Spis treści

Wykaz ważniejszych skrótów i symboli	XIII
1. Wprowadzenie	1
1.1. Definicja i rodzaje biopaliw	1
1.2. Definicja biomasy	3
1.3. Metody konwersji biomasy w biopaliwa	3
1.4. Biopaliwa 1. i 2. generacji	4
1.5. Zastosowanie i standardy jakości biopaliw	6
1.6. Rozwój rynku biopaliw w aspekcie zrównoważonego rozwoju	7
1.6.1. Aspekty środowiskowe produkcji biopaliw 8 • 1.6.2. Aspekty ekonomiczne produkcji biopaliw 13 • 1.6.3. Aspekty społeczne produkcji biopaliw 17 • 1.6.4. Perspektywy rozwoju rynku biopaliw 17	
Literatura	18
2. Charakterystyka i właściwości biomasy	21
Wprowadzenie	21
2.1. Rodzaje biomasy do produkcji biopaliw	22
2.1.1. Biomasa drzewna 23	
2.2. Charakterystyka chemiczna biomasy	28
2.3. Właściwości fizyczne biomasy	30
2.4. Kaloryczność biomasy	31
2.5. Wskaźniki produkcji biomasy	32
Literatura	32
3. Technologie biodiesla	35
Wprowadzenie	35
3.1. Surowce do produkcji biodiesla	37
3.1.1. Oleje do produkcji biopaliw 1. generacji 37 • 3.1.2. Oleje do produkcji biopaliw 2. generacji 38 • 3.1.3. Oleje i tłuszcze odpadowe 39	

3.2. Produkcja oleju	40
3.2.1. Wstępne przygotowanie ziarna 40 • 3.2.2. Tłoczenie oleju 41 •	
3.2.3. Ekstrakcja oleju 42 • 3.2.4. Oczyszczanie oleju surowego 42	
3.3. Oleje jako biopaliwo i metody jego przetwarzania	44
3.3.1. Charakterystyka chemiczna olejów i tłuszczu do produkcji biodiesla 46 •	
3.3.2. Wpływ składu chemicznego olejów i tłuszczu na właściwości biodiesla 48	
3.4. Wytwarzanie biodiesla – procesy i operacje jednostkowe.	49
3.4.1. Wytwarzanie estrów metylowych 50 • 3.4.2. Separacja estrów metylowych	
i gliceryny 58 • 3.4.3. Oczyszczanie estrów metylowych 59 • 3.4.4. Gospodarka	
metanolem 61 • 3.4.5. Oczyszczanie fazy glicerynowej 63	
3.5. Instalacje technologiczne do produkcji biodiesla	65
3.5.1. Systemy okresowe 66 • 3.5.2. Systemy z przepływem ciągłym	
bezcisnieniowe 67 • 3.5.3. Systemy dwustopniowe z wykorzystaniem tłuszczu	
odpadowych jako surowców 68 • 3.5.4. Systemy ciśnieniowe 69 •	
3.5.5. Sposoby wykorzystania i zagospodarowania gliceryny 71	
3.6. Wskaźniki jakości biodiesla	73
Literatura	78
4. Technologie bioetanolu	82
Wprowadzenie	82
4.1. Wykorzystanie bioetanolu jako paliwa	83
4.2. Surowce do wytwarzania bioetanolu	84
4.3. Procesy i operacje jednostkowe	86
4.3.1. Wstępne przygotowanie surowców 86 • 4.3.2. Hydroliza 87 •	
4.3.3. Fermentacja alkoholowa 88 • 4.3.4. Destylacja i rektyfikacja 89 •	
4.3.5. Odwadnianie/osuszanie bioetanolu 91 • 4.3.6. Produkty uboczne 96	
4.4. Wytwarzanie bioetanolu z surowców zawierających sacharozę –	
technologie 1. generacji	97
4.4.1. Surowce zawierające sacharozę 97 • 4.4.2. Technologie produkcji	
bioetanolu z surowców zawierających sacharozę 98 • 4.4.3. Zagospodarowanie	
produktów ubocznych 102	
4.5. Wytwarzanie bioetanolu z surowców zawierających skrobię –	
technologie 1. generacji	103
4.5.1. Hydroliza i fermentacja alkoholowa surowców zawierających skrobię 103	
• 4.5.2. Metoda sucha produkcji bioetanolu 106 • 4.5.3. Metoda mokra	
produkcji bioetanolu z kukurydzy 108	
4.6. Wytwarzanie bioetanolu z biomasy lignocelulozowej – technologie	
2. generacji.	109
4.6.1. Wstępna obróbka biomasy lignocelulozowej 112 • 4.6.2. Detoksykacja 116	
• 4.6.3. Fermentacja etanolowa hydrolizatów lignocelulozowych 117 •	
4.6.4. Produkty uboczne fermentacji 118	
4.7. Konwersja surowców lignocelulozowych do bioetanolu z wykorzystaniem	
procesów termochemicznych	119
4.7.1. Technologia Coskata 119 • 4.7.2. Technologia ZeaChem 121	
4.8. Koncepcja lignorafinerii	121
Literatura	123

5.	Technologie biogazu	125
	Wprowadzenie	125
5.1.	Wytwarzanie biogazu metodą fermentacji metanowej.	126
	5.1.1. Podstawy biochemiczne procesu 126 • 5.1.2. Charakterystyka substratów pod kątem produkcji biogazu 128 • 5.1.3. Czynniki środowiskowe wpływające na wytwarzanie biogazu 130 • 5.1.4. Kofermentacja 131	
5.2.	Przetwarzanie odpadów komunalnych na biogaz	132
	5.2.1. Charakterystyka odpadów komunalnych 134 • 5.2.2. Potencjał biogazowy odpadów komunalnych i ich frakcji 135	
5.3.	Systemy przetwarzania odpadów komunalnych na biogaz	136
	5.3.1. Systemy mokre 137 • 5.3.2. Systemy suche 143 • 5.3.3. Systemy perkolacyjne 146	
5.4.	Wytwarzanie biogazu rolniczego	148
	5.4.1. Substraty i kosubstraty do wytwarzania biogazu rolniczego 149 • 5.4.2. Przygotowanie biomasy roślinnej do fermentacji 160 • 5.4.3. Fermentacja biomasy w systemach suchych i mokrych 164 • 5.4.4. Parametry technologiczne procesu 166	
5.5.	Systemy wytwarzania biogazu rolniczego	169
5.6.	Oczyszczanie i wzbogacanie biogazu	170
	5.6.1. Oczyszczanie biogazu 172 • 5.6.2. Wzbogacanie (uszlachetnianie) biogazu 172 • 5.6.3. Porównanie metod wzbogacania biogazu z przeznaczeniem na biopaliwo 178	
	Literatura	179
6.	Zgazowanie biomasy	183
	Wprowadzenie	183
6.1.	Charakterystyka i przygotowanie surowców do zgazowania	184
6.2.	Spalanie biomasy.	186
6.3.	Zgazowanie biomasy	187
	6.3.1. Mechanizm zgazowania 188 • 6.3.2. Warunki operacyjne zgazowania 190 • 6.3.3. Generatory gazu 190	
6.4.	Systemy oczyszczania gazu surowego	200
	6.4.1. Usuwanie smoły 202 • 6.4.2. Usuwanie popiołu 207 • 6.4.3. Usuwanie zanieczyszczeń 209 • 6.4.4. Przetwarzanie/wzbogacanie gazu syntezowego 212 • 6.4.5. Kierunki rozwoju technologii zgazowania biomasy z wykorzystaniem generatorów strumieniowych 214	
	Literatura	220
7.	Biopaliwa syntetyczne.	222
	Wprowadzenie	222
7.1.	Synteza Fischera–Tropscha	223
	7.1.1. Model kinetyczny syntezy węglowodorów 226 • 7.1.2. Produkty syntezy Fischera–Tropscha 227	
7.2.	Warunki syntezy Fischera–Tropscha	229
	7.2.1. Katalizatory 229 • 7.2.2. Temperatura i ciśnienie 230	
7.3.	Reaktory do syntezy Fischera–Tropscha	231

7.4. Systemy wytwarzania biopaliw z wykorzystaniem syntezy Fischera–Tropscha	234
7.5. Metanol i jego pochodne	236
7.5.1. Budowa i właściwości 236 • 7.5.2. Synteza metanolu 238 • 7.5.3. Synteza dimetyloeteru 241 • 7.5.4. Synteza alkoholi mieszanych 242 • 7.5.5. Wytwarzanie etanolu 244	
Literatura	245
8. Piroliza biomasy	247
Wprowadzenie	247
8.1. Piroliza biomasy lignocelulozowej	247
8.2. Wpływ warunków termicznych na pirolizę biomasy	250
8.3. Podział metod pirolizy i ich charakterystyka	251
8.4. Pirolizery	254
8.5. Produkty pirolizy	262
8.6. Systemy pirolizy	265
8.7. Wzbogacanie biooleju	268
8.8. Wybrane systemy produkcji oleju pirolitycznego	271
Literatura	272
9. Technologie biowodoru.	275
Wprowadzenie	275
9.1. Wytwarzanie biowodoru z biomasy z wykorzystaniem metod termochemicznych	277
9.1.1. Wytwarzanie biowodoru z syngazu 278 • 9.1.2. Wytwarzanie biowodoru z biomasy metodą pirolizy 281 • 9.1.3. Wytwarzanie biowodoru z biomasy metodą hydrotermalnego zgazowania (SCWG) 281	
9.2. Wytwarzanie biowodoru metodami biotechnologicznymi	282
9.2.1. Produkcja biowodoru metodą fermentacji ciemnej 283 • 9.2.2. Fotofermentacja 289	
9.3. Biologiczna konwersja tlenku węgla z wytworzeniem biowodoru z wody (reakcja WGS)	293
9.4. Biofotoliza	294
Literatura	294
10. Biopaliwa 3. i 4. generacji.	297
Wprowadzenie	297
10.1. Wytwarzanie biomasy glonów w procesie fotosyntezy	298
10.2. Fotosyntetyczna produkcja lipidów do wytwarzania biopaliw 3. generacji.	300
10.3. Wytwarzanie biowodoru z udziałem glonów	302
10.3.1. Biofotoliza bezpośrednia 302 • 10.3.2. Biofotoliza pośrednia 303	
10.4. Charakterystyka fotobioreaktów do syntezy glonów	305
10.4.1. Podstawowe kryteria projektowe 305 • 10.4.2. Rozwiązania konstrukcyjne wybranych typów fotobioreaktorów 308	
Literatura	312
Wykaz nazw roślin wyższych	315

Wykaz nazw glonów, grzybów, drożdży i bakterii	317
Skorowidz	319

Płyta CD

1. Rośliny wykorzystywane do produkcji biopaliw.
  - Drzewa i krzewy
  - Rośliny oleiste
  - Rośliny zawierające sacharozę
  - Rośliny zawierające skrobię
  - Trawy
2. Produkty uboczne z rolnictwa i leśnictwa.
  - Odpadowa biomasa drzewna
  - Odpadowa biomasa roślin zielnych
3. Literatura
4. Przykłady obliczeń technologicznych.
  - Zadanie 1 – Produkcja biodiesla
  - Zadanie 2 – Przetwarzanie odpadów
  - Zadanie 3 – Wytwarzanie biogazu